

## A mindentudók

Fehér Ferenc

*Gyűlölöm a gyilkos mindentudókat,  
hangtalan kicsik közt hangadókat,  
kik mindjárt hegyezett tört ragadnak,  
hanyag mormolással összeadnak,  
jegyeznek, kivonnak, szétszaggatnak,  
eldadogott álmodba cirkalmaznak,  
leereszkedően kioktatnak:  
házat ne remélj, belebukhatsz;  
mi az, mit elsején hazahozhatsz? ...  
Kis tőkéd nem elég kamatoknak,  
ahonnan indultál, megint ott vagy,  
meg aztán, ki tudja, mi lesz holnap!...*

*Villognak rád az érvelések,  
s ha csak megmulkkansz, régen véged,  
kitapogatják érverésed,  
vállvonogatva összenéznek,  
karórájukat összemérik,  
álmod apróra összetépiük,  
tovább indulnak, rádtaposnak.  
Olykor elnézően szöbáhoznak,  
s otthon többé hiába kérdez  
tervezgető kis feleséged;  
hiába sirja, hiába mondja:  
„és lesz az is majd, pici konyha”, —  
letört kedvének drága lombja,  
néma vagy, váltig őket hallod:  
irónjuk serceg, szavuk pattog...*

*Tudom jól, énrám csapnak le holnap.  
Gyűlölöm a gyilkos mindentudókat!*

# Ars poetica

Fehér Ferenc

Vigyázom szavaim bíborló bogyóit  
ebben a zagyvabeszédű rengetegben,  
hol kuvik rikong,  
pók szusszan,  
s döglletes csermelyekben  
tűzállú agarak nyelve leffen  
apátlan-anyátlan árvánál éhesebben,  
akivé hulló len hajjal visszaestem  
az Úveghegyen innen és túl,  
a szűkölő értelemben,  
mely színét váltó tenger  
a hullámososú kételyekben,  
s ott lüktet közkatonákban és Wertherekben,  
vízerőműben és vérerekben,  
szárnyalóan és szárnysegetten,  
szervezetten, tervezetten,  
és úgy is —  
ballágo milliók nyomán,  
szélseperien...

Érlelem szavaim bíborló bogyóit  
ebben a levélbeszédű rengetegben,  
ahol csak csók csurran,  
Nap narancsa ég,  
és felhőtlen álmok mézízű csendje cseppen  
egy világot dajkáló, dúsöblű ernyedetben;  
csak suhogunk időtlen  
az ibolyaszínű végtelenben;  
ha szólunk, csak képletesen és képletekben,  
az arc pírját áhítva villózó fényjelekben;  
s miként szösz diákként  
gyúlt szívvel énekeltem  
vadgesztenyeillatú ünnepi énekekben,  
itt is az arányok arányát dicsérem  
ruhátlan természetben,  
a galambszárnyvelésű ujjperecben,  
a hangodból áramló szívmelegben...

Szüretelném már szavaim bíborló bogyóit  
ebben az egetreccsentő rengetegben,  
hol harsogunk egy végső rettenetben,  
h-lált süllyesztünk perselyekben,  
hadd lengjen megdermedt halszemekben,  
áradjon sustorgó fellegekben,  
míg rángunk bárfényes szegletekben,  
s papíron halunk rút sebekben;  
istent imádunk tehenekben,  
betonban, kartellben, hengerekben,  
sípcontvédős Hermeszekben,  
és élünk előírt tételekben,

sorsjegyekben és részletekben,  
gondosan nyomtatott névjegyekben,  
szófontolgtató félelemben...

Elszórom szavaim bíborló bogyóit  
ebben az egyetlen rengetegben,  
mert jogom van szeretnem s nem szeretnem,  
őriző szememet rászégezmem,  
tévednem is, és újrakezdenem,  
egészében és tételekben  
fűkönnyű álmaim itt felednem.

## Felhők

Sem szó, sem porló márvány, —  
majd ők jeleznek engem,  
mint örökegy idő múltat és jövőndőt.  
A súlytalanság ködképletei  
az ős elembe —  
emberarcú bánatok a felhők.

Izeimben még halálszagú untság,  
szobámban barlangok légárama,  
küszöbömnél párfrányok és dudvák...  
De pillám bolyhán megakad egy felhő,  
áramával ámulatba ejtő,  
ki kuporgok a dolgok bilincskébe verve...  
S már hagyom, hogy értelmem emelje,  
sárkány-álmaim vad szérűkre terelje  
a pányvázott föld elszabadult lelke.

Új Jónása fertőzött égi vizeknek —  
nyergelem gyeplőtlen cethalaim;  
számít-e, ki áld, vagy követ meg  
az áhitat barázdás, mély utain,  
hol az élet fehér gyolcsfodrait  
önszemem tükrözteti  
a kelengye hamvától a szemfedőig,  
a felnyíló szem első csodájától  
a dermedő tekintet  
örvénylő felhőgomolyáig.

Órizem gyermekszemetek  
gyémántpalotáit,  
hattyúszép nyakatok  
sosemvolt füstarány ékszereit,  
a reggeli háztetők fellengő füstáldozatait,  
kínjaitok pokoltűzfényű naplementéit;  
a kristályhegyeket,  
s azt is —  
a kölcsönkért maroknyi sót  
a háború éveiből;  
titkos reményeitek baldachinját,  
és vásárnapdélutánjaitok  
elcsergő, olvadt tejszínhabját;  
a hétköznapi vágták felhősugarait

és tajtékos felhőlovait;  
őszötök sáros utainak csatakos vásznát,  
lobogós csatatereitek  
ócska kapcarongyát;  
fehértalszoknyás merengéseitek  
cirádás égi bokráit;  
vágycsapatok csapásain a szenvedély  
elszabadult bölénycsordáinak dübörgését;  
a felcíkázó fájdalmak gyászkocsijainak  
lomha gördülését;  
a koporsóhengerítő rettenetek  
göröngyös zuhogását;  
pincemély sóhajtasáitok  
föledek feszülő ónpiros lepedőjét;  
holdtöltés éjszakáitok bíborszín bársonyának  
fülledetségét...

Órizem mindezt a felhőkkel,  
útlevel- és honpolgárság nélküli  
vándortársaimmal,  
ezekkel az égi diverzánsokkal és menekültekkel,  
ezekkel a díszörség nélküli  
magányos uralkodókkal,  
ezekkel a koldusokkal,  
kik hozzátok hasonlóan  
földre szegeznek óriás szemük...  
Órizlek benneteket  
ezekkel az örök lázadókkal,  
ég és föld között...

Ott vannak a felétek nyújtott  
pohár vízben,  
a verejtékben,  
az anyatejben,  
a konyhák családmelegében,  
a könnycseppben és a vérben,  
a leheletben  
és a délibáb vizében,  
virágsziromban,  
gyökérben,  
levelekben,  
harmatcseppben és jégvirágban,  
a sóban és a kenyeredben,  
az ablakodat paskoló esőben,  
folyókában,  
búvópatakokban,  
cseppkőbarlang kristályaiban...

Ott van a gályarabok szomorú tekintetében,  
a kazánfűtők sóhajában,  
a bányászok köszöntésében,  
a fegyencek tenyérrnyi ablakrésében,  
a lehajtott fejjel menetelők lába alatt,  
a tócsák tükrében,  
a zsákolók hajópallója alatt,  
a ringó tenger arcán;

láthatjátok orvosi rendelőből  
és kávéházból,  
hegycsúcsról és szakadéknyíláson át,  
kaszárnyaudvarról,

építőállványok pilléreiről,  
szobátokból és vonatablakon át;  
láthatjátok őket vonulni  
bizakodón és visszavonhatatlanul,  
gomolygón és áhítatosan;  
ott torlódnak,  
türemlenek  
a fejetek felett,  
csak a karotok kell értük kinyújtani  
egy végső nagy emberi szerelemben,  
hogy vonulásuk vágyatokat érlelje,  
emelje,

mert ők a pányvázott föld elszabadult lelke!

